Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr 12.11.2018

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista

Korkeasaaren eläintarhan säätiö ylläpitää eläintarhaa ja siihen kiinteästi liittyvää luonnonvaraisten eläinten hoitolaa. Kummankin toiminnan osalta Korkeasaari on Suomen suurin toimija. Lausunnossaan Korkeasaaren eläintarha keskittyy luonnonvaraisten eläinten hoitoon ja eläintarhatoimintaan liittyviin säädöksiin.

7 § *Sairaan tai vahingoittuneen eläimen auttaminen*

Pykälässä säädetään velvollisuudesta auttaa sairasta ja vahingoittunutta luonnonvaraista eläintä. Eläinten auttamista ei kuitenkaan edelleenkään säädetä kenenkään vastuulle. Tämä epämääräinen tilanne on aiheuttanut säännöllisesti epäselvyyksiä, vaikka kustannukset luonnonvaraisten eläinten hoidosta ovat kohtuullisen pieniä.

Lopettaminen on säädetty maakunnan vastuulle, mikä on parannus nykyiseen lainsäädäntöön nähden. Usein lopetus onkin oikea ja ainoa apu, jonka loukkaantuneelle tai sairaalle luonnonvaraiselle eläimelle voi antaa. Laissa tulisi kuitenkin säätää myös velvollisuus hoidontarpeen arviointiin ja ensiavun luonteiseen hoitoon, niissä olosuhteissa ja osaamisella, jota maakunnan järjestämällä eläinlääkärinvastaanotolla on tarjolla. Tämä tarkoittaisi, että eläimen tila voitaisiin arvioida ja tehdä pieniä hoitotoimenpiteitä, joiden jälkeen eläin voi palata luontoon tai siirtyä luonnonvaraisten eläinten hoitopaikkaan. Näiden toimenpiteiden kustannukset eivät ole suuria, mutta kirjaus selkeyttäisi luonnonvaraisten eläinten hoitoa.

Esitetyssä muodossa pykälä on kirjoitettu siten, että kaikki maakunnan järjestämälle eläinlääkärin vastaanotolle tuodut sairaat tai vahingoittuneet eläimet pitäisi lopettaa. Tämä ei liene tarkoitus ja kirjausta tulisi täsmentää siten, että lopetus tarkoittaa vain niitä vastaanotolle tuotuja luonnonvaraisia eläimiä, joiden tila edellyttää lopettamista.

Valtio (ympäristöministeriö) on tukenut luonnonvaraisten eläinten hoitoa pienellä määrärahalla vuosittain. Tämä tuki on tarpeen myös jatkossa. Luonnonvaraiset eläimet ovat periaatteessa valtion elämiä ja valtion tulee jossain määrin korvata niiden hoitoa. Pääosan kustannuksista kattavat kunnat ja vapaaehtoiset järjestöt ja kansalaiset. Luonnonvaraisten eläinten hoito on perusteltua eläinsuojelullisesti, mutta myös siksi, että kaikkien luonnonvaraisten eläinten määrät vähenevät ja eläinyksilöt ovat arvokkaita myös luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta.

8 § *Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset*

Korkeasaaren eläintarha kannattaa esitystä, että asetuksella säädetään niistä eläinlajeista, joita voidaan pitää seura- ja harrastuseläiminä. Korkeasaaressa on useita eläimiä, jotka ovat entisiä lemmikkejä, mutta lemmikeiksi soveltumattomia. Ei ole näköpiirissä, että ihmisten halu hankkia erikoisia lemmikkieläimiä olisi vähenemässä ja tätä intoa on tarpeen rajoittaa. Moni kesyyntymätön laji kärsii puutteellisesta hoidosta ja huonoista olosuhteista lemmikkinä. Näille eläimille ei ole myöskään yleisesti saatavilla eläinlääkinnällistä apua tarvittaessa.

Mailing address
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr
PL 1000
00811 Helsinki

Visiting address
Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki

Email info@korkeasaari.fi
Phone +358 50 352 5989

VAT number 2864471-3
Intl VAT number FI28644713

28 § *Luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottaminen*

Korkeasaari kannattaa esitystä, jonka mukaan luonnonvaraisen selkärankaisen eläimen elätettäväksi ottaminen on kielletty. Hyvää uudessa sanamuodossa on, että luonnonsuojelulailla rauhoittamattomien matelijoiden, kuten kyyn, elätettäväksi ottaminen olisi kiellettyä muissa kuin ehdotetun pykälän 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa.

Pykälässä mainitaan poikkeuksena eläinten pyydystäminen eläintarhassa pidettäväksi. Tämä on perusteltua, koska joissain tapauksissa voi olla lajin suojelun takia välttämätöntä pyydystää terveitä eläimiä luonnosta eläintarhaan, jotta laji voidaan pelastaa (esimerkiksi ympäristön tuhoutuminen pienellä elinalueella tai lajin erittäin vähäinen yksilömäärä). Nämä ovat poikkeustapauksia, eikä uhanlaisten eläinten pyydystäminen eläintarhaan yleensä ole perusteltua. Myöskään loukkaantuneet eläimen päätyminen eläintarhaan ei saa olla automaattinen poikkeus ja tästä lausumme tarkemmin 60 § kohdalla.

29 § *Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito*

Korkeasaari pitää hyvänä, että lakiesityksessä säädellään luonnonvaraisten eläinten hoitoa nykyistä tarkemmin. Korkeasaaren kokemuksen mukaan nykyisin on liian yleistä, että loukkaantunut eläin jää pysyväisluontoiseen hoitoon, vaikka eläimen kuntoutuminen luontoon palautettavaksi on epätodennäköistä.

49 § *Eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus*

Korkeasaaren eläintarha kannattaa esitystä, jonka mukaan eläinten käyttöä esityksissä rajoitetaan. Näkemys on Euroopan eläintarhayhteisön (EAZA) yhteinen linjaus, jolla halutaan selkeästi erottaa sirkukset eläintarhoista (sirkuksia ei hyväksytä EAZA:n jäseniksi). Eläimiä kuitenkin koulutetaan eläintarhoissa yleisesti ja oikein toteutettuna tämä on eläimiä virikkeellistävää ja eläimen hyvinvointia lisäävää toimintaa, mikä tulee esiin myös lakiesityksen perusteluosassa. Eläinten hyvinvointilailla ei pidä rajoittaa eläimen hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä, vaikka on perusteltua rajoittaa pelkästään ihmisten viihdyttämiseksi tehtävää koulutusta. Eläintä ei myöskään pidä koskaan esittää siten, että annetaan vääristynyt kuva eläimen käytöksestä. Lakitekstiä voisi tarkentaa maininnalla hyvinvoinnin edistämisestä seuraavasti: "...eläimiä ei saa käyttää esityksissä, joissa eläimet esittävät yleisölle muita kuin eläimen hoitoon liittyviä *tai niiden hyvinvointia edistäviä* taitoja". Tällä tavalla virikkeellinen toiminta olisi selkeästi sallittua. Esityksen osalta laissa on asetuksenantovaltuutus, joten asian voi säätää tarkemmin myös asetuksella.

50 § *Eläintarhan eräät tehtävät*

Tällä pykälällä on implementoitu EU:n eläintarhadirektiivin säädöksiä ja Korkeasaari pitää tehtäviä tarkoituksenmukaisina lajien suojelutehtävän kannalta. Lain toimeenpanon suhteen onkin syytä huomioida, että kaikki eläintarhaluvalla toimivat paikat toteuttavat näitä tehtäviä.

Tätä tehtävää voi olla tarpeellista säätää tarkemmin asetuksella. Korkeasaari haluaa muistuttaa, että komissio on laatinut dokumentin ”EU Zoos Directive Good Practices Document” (2015). Tämä dokumentti ei ole lainsäädäntöä, mutta käyttökelpoinen asiakirja, kun on tarpeen tarkemmin arvioida lyhyen eläintarhadirektiivin kirjausten merkitystä esimerkiksi eläintarhalupia myönnettäessä.

Mailing address
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr
PL 1000
00811 Helsinki

Visiting address
Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki

Email info@korkeasaari.fi
Phone +358 50 352 5989

VAT number 2864471-3
Intl VAT number FI28644713

60 § *Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen*

Korkeasaari kannattaa esitystä, että luonnonvaraisten eläinten hoito tulee ilmoituksenvaraiseksi toiminnaksi. Tällä tavalla on mahdollista, että myös toiminnan valvonta tehostuu ja luonnonvaraisten eläinten jääminen pysyväisluontoisesti hoitoon vähenee.

Korkeasaari pitää hyvänä täsmennettyä kirjoitusasua, jossa todetaan, että eläin voidaan ottaa eläintarhaan vain, jos sen luontoon palautus ei ole mahdollista. Loukkaantuneen luonnonvaraisen eläimen hoito tähtää ensisijaisesti siihen, että eläin voidaan palauttaa luontoon. Mikäli luontoon palautus ei ole mahdollista, niin automaattinen vaihtoehto ei ole sijoittaminen pysyvästi eläintarhaan. Eläintarhaan voidaan sijoittaa vain sellaisia eläimiä, jotka kuntoutuvat riittävästi eläkseen hyvän elämän eläintarhassa. Tällaisia tapauksia ovat esimerkiksi eläimet, jotka fyysisesti paranevat, mutta leimautuvat hoidon aikana ihmiseen, eivätkä lähde ihmisen läheisyydestä tai eläimet, jotka eivät opi luonnossa tarvittavia taitoja. Sairasta eläintä ei pidä sijoittaa eläintarhaan, vaikka se voitaisiin tarhaolosuhteissa pitää hengissä. Eläimen sijoittamisessa täytyy myös huomioida eläintarhan mahdollisuudet tarjota hyvät olosuhteet kyseiselle eläinlajille. Eläintarhaan sijoittamisessa tulee myös huomioida lajin suojelutarpeet. Jokaisen eläinyksilön sijoittaminen eläintarhaan tulee arvioida erikseen.

81 § *Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen*

Korkeasaari pitää hyvänä, että asiantuntijan käyttämisestä säädetään laissa. Toisinaan valvontatilanteissa on esimerkiksi eläimiä, joiden käsittelystä tai edes lajin tunnistamisesta, ei valvontaviranomaisella ole osaamista.

Mailing address
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr
PL 1000
00811 Helsinki

Visiting address
Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki

Email info@korkeasaari.fi
Phone +358 50 352 5989

VAT number 2864471-3
Intl VAT number FI28644713